

WOJEWODA MAZOWIECKI

WPS-II.431.1.52.2019.MS

Warszawa, 11 lutego 2020 r.

s. Kordiana, Jolanta Szoltysek
Dyrektor
Domu Pomocy Społecznej
dla Kobiet im. Św. Józefa
Zgromadzenia Sióstr Matki Bożej
Miłosierdzia
ul. Hetmańska 44
04-305 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 127 ust. 1 w związku z art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1507, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą” oraz rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. Nr 61 poz. 543, z późn. zm.) inspektorzy Wydziału Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie przeprowadzili w dniach 2-5 grudnia 2019 roku kontrolę kompleksową w Domu Pomocy Społecznej dla Kobiet im. Św. Józefa w Warszawie, przy ul. Hetmańskiej 44, zwanym dalej Domem/DPS.

Przedmiot kontroli obejmował jakość usług świadczonych przez dom pomocy społecznej, przestrzeganie praw mieszkańców oraz zgodność zatrudnienia pracowników z wymaganymi kwalifikacjami w okresie od 1 stycznia 2018 roku do dnia kontroli.

W związku z kontrolą, której wyniki zostały przedstawione w protokole kontroli, podpisanym przez s. Dyrektor 7.01.2020 roku przekazuję, stosownie do art. 128 ustawy, niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Dom jest niepubliczną placówką przeznaczoną dla 112 osób przewlekle somatycznie chorych (kobiet). Prowadzony jest przez Zgromadzenie Sióstr Matki Bożej Miłosierdzia z siedzibą w Warszawie przy ul. Żytniej 3/9 na zlecenie m. st. Warszawy, w formie realizacji zadania publicznego od 1 kwietnia 2019 r. do 14 lipca 2020 r. pod nazwą *Prowadzenie Domu Pomocy Społecznej dla kobiet przewlekle, somatycznie chorych* – 95 miejsc. Zgromadzenie dysponuje 17 miejscami do wykorzystania komercyjnego.

Decyzją Nr 1/2008 z 2 stycznia 2008 r. podmiot prowadzący otrzymał zezwolenie Wojewody Mazowieckiego na prowadzenie Domu na czas nieokreślony. Placówka wpisana jest do Rejestru domów pomocy społecznej województwa mazowieckiego pod poz. Nr 81. Dom dysponuje 112 miejscami (zwiększenie liczby miejsc z 95 na 112 nastąpiło w lipcu 2013 r.).

Dom położony jest w dzielnicy Praga Południe m. st. Warszawy. Usytuowany na ogrodzonej działce z dużym zagospodarowanym ogrodem. DPS działa w wolnostojącym trzykondygnacyjnym budynku należącym do Zgromadzenia Sióstr Matki Bożej Miłosierdzia (w budynku znajduje się również Dom Sióstr Zgromadzenia). Teren jest ogrodzony, wejście do Domu możliwe jest po wywołaniu domofonem. Budynek oraz jego otoczenie nie mają barier architektonicznych. Dom wyposażony jest w urządzenia wspomagające osoby niepełnosprawne – windę osobową, podjazdy oraz poręcze wzdłuż korytarzy. Obiekt posiada system alarmowo-przeciwpożarowy i system instalacji przyzywowo-alarmowej (w czasie kontroli stwierdzono, że dostęp do dzwonka przywołania dla mieszkanek leżących był utrudniony - znajdował się poza zasięgiem ręki). W DPS wydzielono pomieszczenia ogólnego użytku, o których mowa w § 6 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 r. poz. 734), zwanego dalej *rozporządzeniem*. Pokoje mieszkalne 1,2 i 3-osobowe i jeden 4-osobowy pod względem powierzchni, wyposażenia oraz liczby zamieszkujących osób spełniały normy określone w § 6 ust. 1 pkt 3 ww. *rozporządzenia*. Wyjątek pod względem powierzchni stanowiły trzy pokoje mieszkalne 1-osobowe, w których normy w zakresie powierzchni nie zostały spełnione. Pokoje te zostały udostępnione mieszkankom na ich na życzenie oraz ze względu na pogorszenie się ich stanu zdrowia (mają zapewnione miejsca w pokoju 2-osobowym). Pomieszczenia sanitarne spełniały wymagania określone w § 6 ust. 1 pkt 4 *rozporządzenia*. W czasie kontroli pokoje mieszkalne oraz pozostałe pomieszczenia były czyste i wolne od nieprzyjemnych zapachów.

Podczas kontroli w Domu przebywały 102 mieszkanki, w tym: 92 mieszkanki w ramach umowy zawartej z m. st. Warszawa na realizację zadania publicznego oraz 7 mieszanek w ramach umów cywilnoprawnych zawartych z mieszkankami lub rodzinami o przyjęcie na pobyt w Domu zwane *umową o opiekę*. Mieszkanki skierowane przez m. st. Warszawa ponosili opłatę do wysokości średniego miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca, o którym mowa w przepisach ustawy, dla pozostałych mieszkańców wysokość opłaty ustalona była indywidualnie w zawartej umowie. Dom prowadził indywidualną dokumentację dla osób skierowanych przez m. st. Warszawa. W odniesieniu do osób zamieszkujących na podstawie umowy, Dom dysponował zazwyczaj umową, oświadczeniem o wyrażeniu zgody na pobyt. W trakcie kontroli zwrócono uwagę, że należy dokumentować działania podejmowane w stosunku do wszystkich mieszanek Domu, bez względu na tryb przyjęcia do DPS.

W okresie objętym kontrolą pracownik socjalny Domu sporadycznie ustalał aktualną sytuację osób oczekujących na zamieszkanie w DPS, o której mowa w § 11 *rozporządzenia*. Osoby chętne do zamieszkania i/lub ich rodziny proszone były o przybycie do Domu na rozmowę. W Domu zatrudnionych było 2 pracowników socjalnych w pełnym wymiarze czasu pracy. Dowody osobiste mieszkanki przechowywały samodzielnie w swoich pokojach lub w depozycie u pracowników socjalnych. W dokumentacji Domu brakowało oświadczeń mieszanek potwierdzających zgodę na przechowywanie dowodów w depozycie. W trakcie trwania czynności kontrolnych rozpoczęto uzupełnianie dokumentacji o stosowne oświadczenia.

Dom zapewniał mieszkankom pomoc w czynnościach dnia codziennego całodobowo. Usługi bytowe i opiekuńcze świadczone były przez opiekunki i pokojowe, wspierane przez pielęgniarki. Mieszkanki kąpane były nie rzadziej niż raz w tygodniu, podstawowe zabiegi higieniczne wykonywane są zgodnie z potrzebami dwa – trzy razy dziennie. Opiekę nocną zapewniały opiekunki i pokojowe oraz dyżur telefoniczny pełniła siostra zakonna będąca pielęgniarką. Stwierdzono, że mieszkanki posiadali wymaganą odzież, bieliznę, obuwie, artykuły higieny osobistej i środki czystości, które kupowane były przez mieszkanki z ich środków finansowych oraz

przez rodzinę. W przypadku braku możliwości kupienia z własnych środków zapewniał je Dom. Pościel i ręczniki zmieniane były według potrzeb, ale nie rzadziej niż raz w tygodniu, co jest zgodne z § 6 ust. 1 pkt 8 lit. b, c ww. *rozporządzenia*. Dom dysponuje pralnią. Ponadto, DPS zapewniał mieszkankom trzy posiłki w ciągu dnia oraz pomoc w ich spożywaniu i posiłki dodatkowe dla osób tego wymagających.

Dom umożliwiał mieszkankom udział w terapii zajęciowej, zaspokajanie potrzeb kulturalnych i religijnych oraz kontakt z rodzinami i osobami bliskimi, jak również ze społecznością lokalną. Mieszkanki miały zapewniony kontakt z psychologiem zatrudnionym w placówce. Dom umożliwiał mieszkankom przekazywanie posiadanych rzeczy wartościowych oraz środków pieniężnych do depozytu, jak również pomoc w dokonywaniu zakupów, zgodnie z wolą mieszanek na podstawie pisemnego upoważnienia. Prowadzona była ewidencja środków pieniężnych mieszanek. Mieszkankom skierowanym przez m. st. Warszawa udzielano pomocy w rozliczeniu opłat związanych z pobytem, w tym opłaty za okres nieobecności w Domu, o której mowa w ustawie. W przypadku pozostałych mieszanek opłata za pobyt regulowana była najczęściej przez rodziny zgodnie z zawartą umową. Dom zabezpieczał w depozycie środki finansowe mieszanek, które utraciły umiejętność rozpoznawania swoich potrzeb oraz racjonalnego gospodarowania swoimi środkami finansowymi ze względu na zaburzenia intelektualne lub chorobę psychiczną. W takich przypadkach wskazane jest podjęcie działań o ustanowienie opiekuna prawnego lub kuratora.

Dom umożliwiał przebywającym w nim mieszkankom korzystanie ze świadczeń zdrowotnych, przysługujących na podstawie odrębnych przepisów, zgodnie z art. 58 ustawy. Podstawową opiekę zdrowotną zapewniał Szpital Onkologiczny – Poradnia Magodent w Warszawie. Mieszkanki korzystały z leczenia specjalistycznego zgodnie z występującymi potrzebami. Opiekę psychiatryczną świadczył lekarz zatrudniony przez Dom. Lekarz psychiatra, zgodnie z art. 38 ust. 5 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2019 r. poz. 730 i 1690), wystawiał indywidualne zaświadczenia dla mieszanek potwierdzające zasadność ich pobytu w domu pomocy społecznej. Dom zapewniał mieszkankom opiekę pielęgniarską. Pielęgniarki pomagały mieszkankom w dysponowaniu lekami. Leki były odpowiednio zabezpieczone w gabinecie medycznej pomocy doraźnej. Nie prowadzono rozchodu leków, w tym psychotropowych. Dom pokrywał opłaty ryczałtowe i częściową odpłatność do wysokości limitu ceny, przewidziane w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, o których mowa w art. 58 pkt 3 ustawy, wyłącznie tylko dla mieszanek skierowanych przez m. st. Warszawa. Mieszkanki miały zapewnioną rehabilitację leczniczą i ruchową oraz zajęcia utrzymujące sprawność fizyczną oraz aktywizujące ruchowo. Dom pomagał mieszkankom w zaopatrzeniu w środki pomocnicze.

W okresie objętym kontrolą, Dom prowadził indywidualne plany wspierania mieszkańca, które sporządzane były nie później niż w ciągu 6 miesięcy od przyjęcia osoby do Domu. Stwierdzono, że brakowało podpisów mieszanek potwierdzających ich zapoznanie się z dokumentem Ustalono, że mieszkanki nie są w stanie lub nie chcą uczestniczyć w omawianiu planu, a także w jego modyfikacji. Dla mieszanek wyznaczeni zostali pracownicy pierwszego kontaktu - byli nimi zazwyczaj pracownicy Domu, z którym mieszkanki mają najlepszy kontakt. Zarządzeniem Dyrektora Domu powołany został zespół terapeutyczno-opiekuńczy. W składzie zespołu nie uwzględniono opiekunów i pokojowych. Zgodnie z § 2 ust. 2 *rozporządzenia* Dom powołuje zespoły terapeutyczno-opiekuńcze składające się w szczególności z pracowników Domu, którzy bezpośrednio zajmują się wspieraniem mieszanek. W trakcie kontroli poinformowano s. Dyrektor Domu o konieczności wprowadzenia zmian w Zarządzeniu poprzez dopisanie do składu zespołu

terapeutyczno-opiekuńczego stanowiska pokojowej i opiekunki oraz wskazanie osób biorących czynny udział w pracach zespołu.

Prawa i obowiązki mieszkanek Domu określone zostały w *Regulaminie pobytu mieszanek*. Zgodnie z nim mieszkanki mają prawo m. in. do ochrony i poszanowania własnej godności, poczucia bezpieczeństwa w Domu oraz do informacji, wyrażania własnego zdania z zachowaniem szacunku dla opinii innych osób, ochrony swoich danych osobowych, znajomości swoich praw, kontaktu z rodziną. Na tablicach informacyjnych wywieszony był regulamin, informacja do jakich instytucji mieszkanki mogą zgłaszać skargi, wnioski. W trakcie kontroli, mieszkanki, w tym leżące wyrażały zadowolenie z pobytu w Domu oraz jakości świadczonych usług. Pozytywnie wypowiadały się o zatrudnionym personelu. Nie zgłosiły inspektorom uwag dotyczących świadczonych przez Dom usług oraz organizacji czasu wolnego. Jedna mieszkanka stwierdziła, że za rzadko przesadzana jest na wózek, co zostało wyjaśnione w czasie kontroli. W Domu realizowane było prawo do kontaktu z osobami bliskimi. W sprawach skarg i wniosków s. Dyrektor Domu przyjmowała interesantów w terminach wskazanych na tablicy ogłoszeń oraz według potrzeb (co potwierdziły w trakcie rozmów mieszkanki). Rejestr skarg i wniosków znajdował się u pracowników socjalnych. W okresie objętym kontrolą zarejestrowano w roku 2018 skargi wniesione przez dwie osoby, w roku 2019 przez jedną osobę. Wszystkie związane były z opieką medyczną oraz trzy wnioski – dotyczące prośby o pokój jednoosobowy. Każda została wyjaśniona, a osobie składającej udzielono stosownej odpowiedzi. Z uzyskanych od pracowników Domu informacji wynika, że wszystkie sprawy wnoszone są zazwyczaj osobiście przez mieszkanki lub ich rodziny do s. Dyrektor Domu lub pracowników socjalnych i załatwiane na bieżąco. W Domu funkcjonuje Rada Mieszkanek, która nie zgłaszała zastrzeżeń do ogólnego funkcjonowania Domu. Dom kontrolowany jest przez Sąd Rejonowy w Warszawie. Po ostatniej kontroli w 2018 roku zalecono *uzyskanie odpisów postanowień – o ubezwłasnowolnieniu i ustanowieniu opieki prawnej w przypadku jednej mieszkanki (...)* oraz *kontynuowanie działania polegającego na normowaniu sytuacji prawnej osób, z którymi utrudniony jest kontakt słowno – logiczny (angażowanie rodziny lub Prokuratora Okręgowego do złożenia wniosku o ubezwłasnowolnienie, a następnie ustanowienie opieki lub kurateli prawnej)*.

W Domu Pomocy Społecznej dla Kobiet im. Św. Józefa w Warszawie według przedstawionego wykazu pracowników Domu (stan na 4 grudnia 2019 r.) łącznie zatrudnionych było 97 pracowników na 86,25 etatu. W grupie pracowników zespołu terapeutyczno-opiekuńczego według stanu na 4 grudnia 2019r., faktycznie pracę z mieszkańcem realizowało 71 osób na 63 etatach. Wskaźnik zatrudnienia pracowników zespołu terapeutyczno-opiekuńczego na dzień kontroli w Domu wynosił 0,62 i był zgodny ze wskaźnikiem określonym w § 6 ust. 2 pkt 3 lit. b *rozporządzenia*. Z przekazanej dokumentacji wynika, że w okresie objętym kontrolą dla pracowników zespołu terapeutyczno-opiekuńczego organizowane były szkolenia obejmujące zagadnienia, o których mowa w § 6 ust. 2 pkt 4 *rozporządzenia*. Szkolenia przeprowadzane są w trybie wewnętrznym i zewnętrznym.

W celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości zwracam się do s. Dyrektor o realizację następujących zaleceń pokontrolnych:

1. Zapewnić mieszkankom leżącym możliwość korzystania z sygnalizacji przyzywowo-alarmowej.

2. Ustalać aktualną sytuację osób oczekujących ma zamieszkanie w domu pomocy społecznej, zgodnie z § 11 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 r. poz. 734).
3. Dokumentować gospodarowanie lekami mieszkańców.
4. Pokrywać opłaty ryczałtowe i częściową odpłatność do wysokości limitu ceny, przewidziane w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, zgodnie z art. 58 pkt 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej dla mieszkanki Domu przebywających na podstawie umowy cywilnoprawnej.

Pouczenie

1. **O sposobie realizacji zaleceń pokontrolnych należy w terminie 30 dni powiadomić Wojewodę Mazowieckiego za pośrednictwem Wydziału Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie.**
2. **Zgodnie z art. 128 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2019r. poz. 1507 z późn. zm), kontrolowana jednostka może, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia do Wojewody Mazowieckiego za pośrednictwem Wydziału Polityki Społecznej.**
3. **Zgodnie z art.130 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych – podlega karze pieniężnej w wysokości od 200 zł do 6 000 zł.**
4. **Zgodnie z art. 129 ust.1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej w przypadku niepodjęcia lub niewykonania czynności wynikających z zaleceń pokontrolnych, o których mowa w art. 128 ww. ustawy, mających na celu ograniczenie lub likwidację stwierdzonych istotnych uchybień lub nieprawidłowości w zakresie działań i usług objętych standardami, świadczonych przez jednostki organizacyjne pomocy społecznej albo kontrolowane jednostki, wojewoda może orzec o czasowym lub stałym cofnięciu zezwolenia na prowadzenie placówki.**

z up .WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Kinga Jura
Zastępca Dyrektora
Wydziału Polityki Społecznej

Do wiadomości:

1. S. Petra Kowalczyk
Przełożona Generalna Zgromadzenia Sióstr Matki Bożej Miłosierdzia w Warszawie
2. Pan Rafał Trzaskowski Prezydent m. st. Warszawy
3. aa